

CUMULATIVE INDEX

TRANSPORT and TELECOMMUNICATION, volume 5, No 4, 2004

(Abstracts)

Igor Kabashkin, Rostislav Kopitov. Investing in Transport Business: Evaluation of Attractiveness, *TRANSPORT and TELECOMMUNICATION*, vol. 5, No 4, 2004, pp. 4–8. (in Russian)

Combination of geographical and economic characteristics of Latvia demands a special approach to potential sources of financing and capital markets. It is especially true for the transport business that, upon Latvia having joined EU, has a large impact on the whole economy of the state. Therefore, one has to evaluate how attractive transport business enterprises are for investments from the standpoint of new projects and taking into account the costs history available. Usually in such cases strong arguments have to be defined in order to support profitability of investments into a specific enterprise operating in transport business. For this purpose one may use traditional evaluation techniques “with a project” or “without a project”. The result of using the methodology discussed below is an increased enterprise value. However, in practice, there are often cases when in the process of implementing even well-supported projects the company management or investors are not happy with the decisions that were made. In such cases one can blame evaluation methodology – its embedded stereotypes are the main reasons for planning and/or control faults. One of the ways to reach a correct reasoning for investment attractiveness of a transport business is to get rid of contradictions that may appear on all stages of a typical evaluation procedure. Such contradictions appear as a result of incorrect use of cost concept in the framework of a specific enterprise. The problem is that evaluation starts at the point of the new project implementation, which involves changes made to the goals of the enterprise during modernization of its strategic policy. In this case, as a rule, one analyses future revenues while previous business results are ignored. Therefore, irrespective of a strongly supported efficiency of the new project, total project implementation costs exceed the expected results during the specified time-frame. This is the main reason for diminishing investment attractiveness of an enterprise. In order to assess such cases appropriately one needs to take into account full history of costs incurred by the enterprise. Therefore, calculations have to be performed on the basis of the full financing schedule, taking into account the general risk level of the project. In this way one has to account for economic inequality of cost and revenue parameters that are observed during different time spans.

Key words: investment attractiveness, estimate methodology, project efficiency

Rostislav Kopitov. Evaluation of Interests of the Transport Enterprise Investing Partners, *TRANSPORT and TELECOMMUNICATION*, vol. 5, No 4, 2004, pp. 9–19. (in Russian)

Nowadays venture capital favours the development of intermediate and small enterprises. Venture investment is a risky type of investment in prospective projects. Though in the Latvian market the risky capital hasn't been completely claimed. The main cause of this passive behaviour can be explained by the lack of experience in using the above type of investments on the part of Latvian entrepreneurs. Besides, foreign venture funds don't seem to undertake active steps since they cannot read the Latvian market well and cannot give an exact evaluation of the extent of risk in dealing with Latvian enterprises. Taking into account the present scheme of the transport system in Latvia it seems quite beneficial to undertake risky investment in this area. Realization of this scheme is usually characterized by a high level of profitability at a high rate of risk. To minimize the extent of risk venture capitalists employ radical methods of improving the quality of management. In this connection risky capitalists demand an obligatory reconstruction of the enterprise organizational structure by replacing the key positions of the enterprise for the managers of the project. Thus the process of the enterprise development will include people experienced in investing the trend of business concerned and in the steady withdrawal of the risky capital from profitable enterprises. New managers exercise the enterprise management as well controlling revenues and expenses and working out financial policy and real budget and follow the interests of the whole scheme partners. Thus, before investing a project it is necessary to work out thorough plan of the business. Regardless of the functional trend of the enterprise the whole process of evaluation comes to managing the cost in the mid-term perspective. In this case it is necessary to assess the volume of investment and the connected risk, the increase of the firm turnover at the account of the effective management undertaken in the course of the enterprise structural reorganization.

Key words: risky capital, venture investment

Igor Kabashkin, Rostislav Kopitov. Investment Attractiveness of “Tram- 2002” Project Estimation, *TRANSPORT and TELECOMMUNICATION*, vol. 5, No 4, 2004, pp. 20–46. (in Russian)

Investment attractiveness of “Tram-2002” project estimation represents the basis for organizing production of trams of a new pattern and their realization through own distribution channels. Realization of the project will allow:

- to obtain programs of future activity with setting specific aims, working out strategy of their achievement and mechanism of realization, computation of necessary labour and material resources and basing the financial policy directions;
- to estimate the development perspective in supposed market segment with due regard of competitors activity, estimation of probable risks and the ability of their minimization;
- reveal weak spots in organization structure and management system and work out measures for their elimination;
- to get answer the questions concerning the advancement of the project from the position of probable business partnership and estimate reliability and attractiveness of business cooperation;
- to have impartial information about the enterprise activity, objectively estimate the results and plans of development and reveal “weak points” as well, examine measures taken by the management for overcoming them;
- objectively estimate potential possibilities of the project and at most approximate to business-plan volumes, conditions and in admissible time solve the problems on allotting financial resources.

“Tram 2002” project estimation is realized in middle term perspective. The main aspects are worked out in two versions: pessimistic and realistic for four possible scenarios of development. As a result of carried at estimation of investment attractiveness realization of advisability of every scenario of project development has been determined.

Key words: investment attractiveness, estimate methodology, project estimation

Igor Kabashkin, Rostislav Kopitov. “Jurmala Parking” Project Investment Attractiveness Investigation, *TRANSPORT and TELECOMMUNICATION*, vol. 5, No 4, 2004, pp. 47–60. (in Russian)

Parking functioning investment attractiveness in Jurmala should demonstrate the benefits of the step-by-step introduction of new parking places enabling the process of unloading the traffic streams and meeting financial and social demands of Jurmala Duma, citizens and the people resting at Riga seaside.

This investigation estimates the financial opportunities in case of fares cancellation when crossing Jurmala bridge. The research work allows:

- to give reasonable arguments in favour of step-to-step transition to the parking both of the representatives of Jurmala Duma and other autotransport owners;
- to develop the foundation which would not contradict the interests of the local residents. More over, the foundation should reflect the aspects stimulating the interests of private transport owners in paid parking;
- to estimate the environment motivating the business (trade, hotel business, restaurants and cafes, sports and cultural institutions);
- to positively the benefits influencing the environment.

The investigation was carried out in the average pace regime. 9 possible alternatives of development have been estimated and the most effective scenario has been chosen.

Key words: investment attractiveness, project investigation, project efficiency

---

TRANSPORT and TELECOMMUNICATION, 5.sējums, Nr.4, 2004
(Anotācijas)

Igors Kabaškins, Rostislavs Kopitosvs. Transporta uzņēmuma investicionālās pievilcības novērtējums, TRANSPORT and TELECOMMUNICATION, 5.sēj., Nr.4, 2004, 4.–8. lpp.

Latvijas ģeogrāfisko un ekonomisko īpatnību kombinācija prasa īpašu attieksmi pret potenciālajiem kapitāla tirgiem. Tas sevišķi attiecas uz transporta nozari, kura pēc Latvijas pievienošanās Eiropas Savienībai vēl vairāk ietekmē visas valsts ekonomikas attīstību. Šinī sakarā izvirzās uzdevums novērtēt transporta uzņēmumu investicionālo pievilcību no jaunu projektu superpozīciju viedokļa uz esošās vērtības priekšvēstures fona. Līdzīgās situācijās nepieciešams izstrādāt pamatotus kapitāla ieguldījuma izdevīguma argumentus konkrētajā investīciju pasākumā, kas saistīts ar transporta biznesa jomu. Pie tam tiek izmantotas tradicionālās novērtējuma shēmas: "ar projektu" un "bez projekta". Aplūkojamās metodoloģijas pielietošanas rezultātā projekta ieviešanas efekts izpaužas uzņēmuma pievienotās vērtības palielināšanā, kā arī uz zināmo investīciju projektu kritēriju pamata. Taču praksē bieži sastopamas situācijas, kad labi pamatotu projektu īstenošanas procesā uzņēmuma vadība vai arī investori ir neapmierināti ar izraudzīto attīstības scenāriju. Šādos gadījumos tiek apšaubīta novērtējuma metodoloģija, kuras stabilie stereotipi kļūst par galvenajiem plānošanas un kontroles kļūdu cēloņiem. Kā vienu no transporta uzņēmuma korekta investicionālā pievilcīguma pamatojuma iegūšanas ceļiem jānorāda pretrunu izslēgšana, kuras var tikt pieļautas visos tipiskās novērtējuma shēmas posmos. Savukārt, šādas pretrunas rodas kļūdainas vērtības koncepcijas pielietošanas rezultātā uz uzņēmuma funkcionēšanas individuālo īpatnību fona. Lietā ir tāda, ka novērtēšanas process sākas ar jauna projekta ieviešanas brīdi, kas saistās ar mērķnostādnes izmaiņām uzņēmuma stratēģiskā kursa modernizācijas gaitā. Šinī gadījumā parasti tiek analizēti nākamie ienākumi, ignorējot iepriekšējās darbības rezultātus. Tādējādi, neskatoties uz pilnīgi pamatotu jaunā projekta efektivitāti, projekta summārie izdevumi pārsniedz laika ziņā izmērāmos rezultātus. Galu galā tieši augšminētais faktors kalpo par galveno cēloni uzņēmuma investicionālās pievilcības pazemināšanai. Lai pareizi novērtētu līdzīgas situācijas, jāņem vērā uzņēmuma darbības vērtības priekšvēsture. Šinī sakarā nepieciešams, lai aprēķini tiktu veikti uz pilnas finansēšanas shēmas pamata, ņemot vērā vispārējo priekšstatu par projekta riska pakāpi. Tādējādi jāņem vērā to laika ziņā nesinhronizētu lielumu ekonomiskais neviennozīmīgums, kas saistīti ar izdevumiem un rezultātiem.

Atslēgvārdi: investicionāla pievilcība, metodoloģijas novērtējums, projekta efektivitātes novērtējums

Rostislavs Kopitosvs. Transporta uzņēmuma venčurās investēšanas dalībnieku interešu novērtējums, TRANSPORT and TELECOMMUNICATION, 5.sēj., Nr.4, 2004, 9.–19. lpp.

Venčurā kapitāla izmantošana pašlaik sekmē vidējo un mazo uzņēmumu attīstību. Venčurā investēšana savā būtībā ir līdzekļu riska ieguldījums projektos ar perspektīvu izaugsmi. Tomēr Latvijas tirgū riska kapitāls nav pietiekami pieprasīts. Galvenais šādas pasivitātes iemesls izriet no tā, ka valsts uzņēmējiem nav vajadzīgās pieredzes dotā investēšanas veida izmantošanā. Pie tam aizrobežu venčūra fondi neizrāda, pietiekamu aktivitāti, jo nepazīst vietējo tirgu un tāpēc nespēj objektīvi novērtēt riska pakāpi darbā ar Latvijas uzņēmējiem. Tādējādi sarežģītās praksē aprobētu efektīvu investēšanas shēmu izmantošana. Ņemot vērā Latvijas transporta sektorā izveidojušos situāciju, šī nozare ir ļoti perspektīva no riska investēšanas viedokļa. Šīs shēmas īstenošana parasti saistās ar augstu iespējamās peļņas līmeni pie augstas riska pakāpes. Riska samazināšanai venčurie kapitālisti izmanto radikālas efektīva menedžmenta kvalitātes celšanas metodes. Šinī sakarībā no riska kapitālistu puses tiek izvirzīta prasība obligāti izmainīt pārvaldes organizatorisko struktūru, nomainot uzņēmuma galvenos vadītājus ar projekta menedžeriem. Tādējādi uzņēmuma attīstības procesā tiek iesaistītas personas ar pieredzi investīciju jautājumā apskatāmajā biznesa virzienā un kuras ir spējīgas nodrošināt riska kapitāla ienākšanu uzņēmumos ar nepieciešamo peļņas līmeni. Jaunie menedžeri ne tikai vada uzņēmumu, bet arī seko ienākumiem un izdevumiem, palīdz sakārtot finanšu disciplīnu, izstrādāt un kontrolēt reālo budžetu, kā arī sekot visu shēmā iesaistīto dalībnieku interešu ievērošanai. Šinī sakarā jānorāda, ka, pirms veikt tiešo ieguldījumu, nepieciešams rūpīgi plānot biznesu. Neatkarīgi no uzņēmuma funkcionālās virzības viss novērtējuma process būtībā saistās ar vērtības pārvaldīšanu vidējā termiņa perspektīvā. Šinī gadījumā jānovērtē ar risku saistīto investīciju apjoms, firmas apgrozījuma pieaugums uz menedžmenta efektivitātes rēķina, kas radīs uzņēmuma strukturālo pārveidojumu rezultātā.

Atslēgvārdi: venčurā kapitāls, venčurā investēšana

Igors Kabaškins, Rostislavs Kopitosvs. Projekta “Tramvajs 2002” investicionālās pievilcības novērtējums, *TRANSPORT and TELECOMMUNICATION*, 5.sēj., Nr.4, 2004, 20.–46. lpp.

Projekta “Tramvajs – 2002” investicionālās pievilcības novērtējums savā būtībā ir jauna parauga tramvaju ražošanas organizācijas pamatojums un tās realizācija caur saviem sadalīšanas kanāliem.

Projekta realizācija ļaus:

- iegūt nākamās darbības programmas ar konkrētu mērķu uzstādījumu, to sasniegšanas stratēģijas un realizācijas mehānisma izstrādi, nepieciešamo darba un materiālo resursu aprēķinu un finanšu politikas virzienu pamatojumu;
- novērtēt paredzamā tirgus segmenta attīstības perspektīvas, tajā skaitā ņemot vērā konkurentu darbību, novērtējot iespējamus riskus un minimizācijas iespējas;
- atklāt vājās vietas organizatoriskajā struktūrā un vadības sistēmā un izstrādāt pasākumus to novēršanai;
- saņemt atbildes uz jautājumiem par projekta virzību no iespējamās darbību partnerības viedokļa un novērtēt lietisķās sadarbības drošību un pievilcīgās puses;
- iegūt objektīvu informāciju par uzņēmuma darbību, reāliem tās rezultātiem un attīstības plāniem, kā arī atklāt “šaurās vietas” un izskatīt to pārvarēšanai vēltitos vadības pasākumus;
- objektīvi novērtēt projekta potenciālās iespējas un biznesplānam maksimāli pietuvinātos apjomos, apstākļos un pieņemamos termiņos atrisināt finanšu resursu iegūšanas problēmas.

Projekta “Tramvajs-2002” novērtējums veikts vidējā termiņa perspektīvā. Galvenie aspekti izstrādāti divos variantos: pesimistiskajā un optimistiskajā, ka arī četros iespējamajos attīstības scenārijos. Investicionālās pievilcības novērtējuma rezultātā noteikta katra projekta attīstības scenārija realizācijas lietderība.

Atslēgvārdi: investicionāla pievilcība, metodoloģijas novērtējums, projekta novērtējums

Igors Kabaškins, Rostislavs Kopitosvs. Projekta “Jūrmalas autostāvvietas” investicionālās pievilcības ekspertīze, *TRANSPORT and TELECOMMUNICATION*, 5.sēj., Nr.4, 2004, 47.–60. lpp.

Jūrmalas pilsētas autostāvvietu funkcionēšanas investicionālās pievilcības ekspertīzei jāpierāda jaunu autostāvvietu pakāpeniskas nodošanas ekspluatācijā pamatotība, kas virzīta uz transporta plūsmu atslogošanu pilsētā un Jūrmalas Domes, pilsētnieku un atpūtnieku finanšu un sociālo vajadzību apmierināšanu.

Savā būtībā šī ekspertīze ir finanšu iespēju novērtējums gadījumā, ja tiek pārtraukta maksas iekasēšana par Lielupes tilta šķērsošānu.

Projekta novērtējums ļaus:

- izvirzīt pārliecinātošus argumentus, pamatojoties uz kuriem izveidojās loģisks spiedums par pakāpenisku pāreju uz stāvvietām kā Domes pārstāvjiem, tā arī transporta līdzekļu īpašniekiem;
- izstrādāt pamatojumu, kas nedrīkst būt pretrunā ar vietējo iedzīvotāju interesēm. Vēl vairāk, pamatojumā jāatspoguļo visi aspekti, kas virzīti uz privātpersonu ieinteresētību maksas autostāvvietu celtniecībā;
- novērtēt biznesmotivāciju veicinošo vidi (tirdzniecība, viesnīcu bizness, restorāni un kafejnīcas, kultūras un sporta iestādes);
- iezīmēt labumus apkārtējai videi.

Projekta ekspertīze veikta vidējā termiņa perspektīvā. Rezultātā tika novērtēti 9 iespējamie projekta attīstības varianti, pamatojoties uz kuriem tika izvēlēts visefektīvākais projekta variants.

Atslēgvārdi: investicionāla pievilcība, projekta ekspertīze, projekta efektivitāte